

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylis
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirklauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

ALTERNATYVIŲJŲ BALTYMŲ ŠALTINIAI

Autorės. Emilija JASKEVIČIŪTĖ, Gintarė KAUBRYTĖ, III kursas.

Vadovas. Prof. dr. Rimantas STUKAS, Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Sveikatos mokslų instituto Visuomenės sveikatos katedra.

Tikslas. Išnagrinėti alternatyvių baltymų vartojimo įpročius ir įvertinti jų naudą bei potencialą tapti tradicinių baltymų šaltinių pakaitalais.

Metodai. 2024m. lapkričio mėn. atliktas empirinis tyrimas, taikant anoniminę anketinę apklausą internetinėje platformoje „Google Forms“. Anketa respondentus pasiekė per socialinius tinklus. Tyrime dalyvavo 305 asmenys: 241 moteris ir 62 vyrai. Buvo apklausti įvairaus išsilavinimo, gyvenamosios vietos ir mitybos įpročių asmenys.

Rezultatai. Didžiausia apklaustųjų žmonių grupė (73,4 %) laiko baltymus būtina ir svarbia mitybos dalimi, tačiau tik 27% respondentų žino, kokią tikslią dalį procentais paros maisto raciono turėtų sudaryti baltymai. Beveik pusė (46,9%) respondentų yra girdėję, kas yra alternatyviųjų baltymų šaltiniai, tačiau nežino, ką tai reiškia, o 53,8% apklaustųjų žino jų naudą. Didžiausioji apklaustų asmenų grupė – 96 asmenys (31,5%) vartoja alternatyviuosius baltymus kelis kartus per savaitę. Daugumą žmonių (38,1%) nuo vartojimo atgraso skonis, o dalį žmonių (36,3%) demotyvuoja jų kaina, kita dalis apklaustųjų (35,7%) teigia nežinančys jų naudos. Didžioji dalis respondentų (35,1%) savo alternatyviųjų baltymų vartojimo patirtį vertina gerai arba (34,8% apklaustųjų) neutraliai. Labiausiai vartoti žmonės skatina jų nauda sveikatai (teigė 67,4% apklaustųjų) ir jų įvairovė (nurodė 50,9%). Siekiant padidinti vartojančių asmenų skaičių, reikėtų didesnio pasirinkimo parduotuvėse ir restoranuose: 36,1% dalis apklaustųjų teigia, jog trūksta pasirinkimo tiek parduotuvėse, tiek restoranuose.

Išvados. Alternatyvūs baltymų šaltiniai yra itin naudingi aplinkai, sveikatai bei ekonomikai, tačiau tokios inovacijos kaip kultivuota mėsa, vabzdžių ar vienaląsčių organizmų produktai vis dar susiduria su technologiniais ir socialiniais iššūkiais. Tyrimas parodė, kad respondentai dažniausiai renka įprastus produktus (riešutus, augalinį pieną, soją, bolivinę balandą), o rečiau vartoja laboratorijoje auginamą mėsą, vabzdžių, grybų, dumblių ar žirnių baltymus dėl informacijos stokos, nepriimtino skonio, aukštos kainos bei menko pasirinkimo rinkoje. Nepaisant to, dauguma apklaustųjų (53,8%) suvokia šių produktų naudą, o 58 % pripažįsta jų potencialą sprendžiant globalias maisto trūkumo ir klimato kaitos problemas.

Raktažodžiai. Alternatyvūs baltymų šaltiniai; augaliniai baltymai; kultivuota mėsa; vabzdžių baltymai; vartojimo įpročiai; mitybos nauda.